

Forord

Foreliggende nummer af tidsskriftet *Periskop – Forum for kunsthistorisk debat* er det første nye, siden nummer 15 om Billedstrid udkom i 2012. I mellemtiden er en ny generation af redaktører, som vil føre tidsskriftet videre i dets gamle ånd, trådt til. Indholdet vil ligesom tidligere være delt op i tre sektioner: artikler, debat og boganmeldelser.

Artiklerne fokuserer typisk på et bestemt tema eller en ny metodisk eller teoretisk tilgang – og ikke kun til det traditionelle kunsthistoriske materiale, men til visuelle fænomener generelt. Banebrydende og oversete tekster, der kan kaste yderligere lys på temaet, udgives (om nødvendigt i dansk oversættelse) under samme rubrik. Debatsektionen rummer kortere indslag, der eksemplificerer, konkretiserer og diskuterer specifikke emnerrelaterede teorier og deres anvendelighed i det virkelige liv. Sidste sektion er forbeholdt anmeldelser af nyudgivelser inden for kunsthistorie og visuel kultur.

Tidsskriftet *Periskop* er et barn af 1990'erne og blev født af nødvendighed. Den traditionelle kunsthistorie befandt sig i dyb krise, dels på grund af sine metoder og teorier, der blev beskyldt for at producere arbitrære resultater uden erkendelsesværdi, dels på grund af den kolossale udvidelse, som værk- og mediebegrebet oplevede i disse år. Tiden var inde for nye tilgange og fortolkningsstrategier.

Da *Periskop* blev lanceret i 1993, var det med ønske om at skabe en akademisk platform, hvor nye metoder og teorier frit kunne afprøves og debatteres. For selvom tidsskriftet var en slags talerør for “den ny kunsthistorie”, var der dog langt fra tale om, at der var enighed om, hvad denne bestod i. Debatten gik forud for alt andet – den var så at sige et mål i sig selv. Derudover skulle den naturligvis præsenteres for den størst mulige læserskare. *Periskop* blev således et talerør for den kritiske kunsthistorie, med fokus på nye satsningsområder som samtidskunst og visuel kultur.

For at forstå *Periskops* instrumentale rolle behøver man blot at kaste et blik på de tidligere redaktørers og artikelforfatteres navne. Flere af dem er i dag ansat ved danske universiteter og kunstmuseer. Den nye tilgang er med andre ord for længst selv blevet en etableret norm, og for at kunsthistorien fortsat kan udvikle sig, bør den være åben for kritik. I dag beskæftiger vi os med en bred vifte af visuelle fænomener og deres respektive teorier, men hvad er der egentlig sket med fagets historiske dimension? I løbet af de seneste årtier har man desuden ofte hentet inspiration hos humanistiske nabodiscipliner (fx antropologi, filosofi, psykologi, sociologi) og i stigende grad også fra naturvidenskaben, først og fremmest biologi og medicin. Hvor står kunsthistorien i dag, hvor er den på vej hen? Og hvad fortæller de nuværende diskurser os om den generelle samfundsudvikling og -debat i Danmark og Skandinavien?

Udvidelsen af det kunsthistoriske fagområde med forøget fokus på international samtidskunst og visuel kultur var et logisk skridt i betragtning af globaliseringen, den digitale revolution og internettets udbredelse. Vi lever i dag i en verden af billeder. Men hvordan skal man forholde sig til dem? Hvad betyder de? Kan man stole på dem? Hvordan påvirker de beskueren? Bliver man klogere af at se på billeder?

Kunsthistoriske artikler kunne ironisk nok sagtens klare sig helt uden billedreproduktioner i 1990'erne. I *Periskop* brugte man små vignetter i marginen – et valg, der blev diskuteret både i redaktionen og udenfor. Disse ofte bittesmå illustrationer blev tolket på to måder: Enten som udtryk for en latent billedfjendtlighed i den "teoritunge" semiotik eller som udtryk for, at en illustration aldrig er identisk med det originale værk. Illustrationen skulle lige akkurat gøre det muligt at genkende værket, ikke mere.

Når den nye redaktion af *Periskop* har valgt at lave om på dette illustrationsprincip, så sker det, fordi den mener, at illustrationer og diagrammer (som ikke forveksles med eller hæves over det originale værk) besidder deres egen visuelle diskurs. Den nye serie af *Periskop* vil derfor også bringe større reproduktioner. Ellers er intentionen med *Periskop* i alt væsentligt den samme som den oprindelige: At skabe et forum for kunsthistorisk vidensudveksling og debat – forankret ved Institut for Kunst- og Kulturvidenskab på Københavns Universitet, men til glæde for kunsthistorikere og andre interesserede i hele landet.

God læselyst!

Redaktionen